

Utenriksdepartementet
Seksjon for menneskerettigheter og demokrati

Høring - utredning valgfri protokoll til FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne

Utdanningsforbundet vil med dette kommentere utredningen om tilleggsprotokollen om individuell klagerett på eventuelt brudd på FN-konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Da tilsvarende ble utredet når det gjelder Barnekonvensjonen var Utdanningsforbundet involvert i prosessen. Det har vi ikke vært denne gangen.

I utredningen om klageretten på CRPD-konvensjonen drøftes konsekvenser av tilslutning til denne versus tilleggsprotokollen til Barnekonvensjonen og konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter. Mens Barnekonvensjonen og Konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter er inntatt i Menneskerettsloven og dermed er norsk lov med forrang ved eventuell motstrid med annen norsk lov, har ikke CRPD en slik status og forrang. For eksempel vil rettskraftvirkning og rettskildestatus for CRPD være forskjellig fra tilsvarende for BK.

Når det gjelder CRPD antar man at den er overensstemmelse med Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og dermed i tråd med Norges folkerettslige forpliktelser. Men i utredningen vises det til en overveiende sannsynlighet for at det ikke nødvendigvis er slik. Tiltredelse av klagemekanismen åpner for å få vurdert norsk rett opp mot CRPD og Norge bør derfor tiltre protokollen om individklagerett.

For Utdanningsforbundet har det vært viktig å vurdere hvilken betydning individklagerett¹ vil ha for lærere og barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Av utredningen fremkommer det at det er mulighet for at det på utdanningsfeltet vil kunne komme klagesaker. Vi viser i den forbindelse til Skyggerapporten fra Forum for barnekonvensjonen 2009 (den siste) når det gjelder barn med nedsatt funksjonshemming, 1. Equality and non-discrimination², 4. The Right to education³ Pupils with disabilities and special educational needs og

¹ Individklageretten etter FN-konvensjonen inntreer først når alle rettsmidler nasjonalt er uttømt.

² https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/ud/vedlegg/menneskerettigheter/rapport_barn.pdf

Se side 4

³ https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/ud/vedlegg/menneskerettigheter/rapport_barn.pdf

Se side 10

Utdanningsforbundets kommentarer til regjeringens første rapport til FN-komiteen vedrørende CRPD-konvensjonen, datert 16.04.2015. Kvaliteten på helse- og utdanningstilbudet som gis varierer sterkt fra kommune til kommune.

Under utredningens punkt 4.10 om arbeid og sysselsetting vises det til at viljen er god til inkludering, men at det på systemnivå blir utfordrende. Vi tror utredningens konklusjon om at det kan ventes klagesaker på dette området fra norske arbeidstakere er sannsynlig.

Tilslutning – konklusjon

Nå er det jo slik at norske myndigheter ikke har tilsluttet seg protokollen om individklagerett på Barnekonvensjonens område ei heller på ØSK-området. Det tilsier slik vi vurderer at det er grunn til å presse på videre for å få gjennomslag for tilslutning når det gjelder klageadgang innenfor CRDP-området, ikke minst fordi denne konvensjonen ikke har status som norsk lov med gjennomslag overfor andre lover.

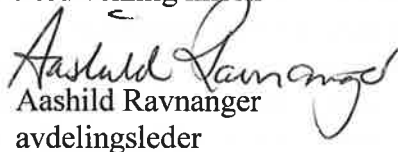
Det påpekes dessuten i utredningen (s. 87) at en eventuell innsnevring av det nasjonale handlingsrommet prinsipielt skyldes tilslutning til konvensjonen, ikke tilslutning til protokollen. Tilslutning til protokollen kan bidra til å avklare forhold mellom norsk rett og konvensjonen. En eventuell tilslutning kan også få betydning for sterkere deltakelse fra Norges side i internasjonal dialog om rettighetene til en utsatt gruppe. Dette må anses å være positivt.

I utredningens avsluttende bemerkninger kommer det fram to vesentlige punkter, som Utdanningsforbundet også under sin høring på tilsvarende protokoll for Barnekonvensjonen la vekt på;

- at en tilslutning tilleggsprotokollen til CRDP vil ha vesentlig betydning for de berørte, og det vil bli oppfattet som en betydelig gevinst for denne gruppen.
- at det vil gi et signal om Norge tar rettighetene til personer med funksjonsnedsettelse på alvor.

Med disse kommentarer mener Utdanningsforbundet regjeringen bør ratifisere Tilleggsprotokollen til FN-konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne.

Med vennlig hilsen

Aashild Ravnanger
avdelingsleder

Anne Kathrine Blyverket
seniorrådgiver